

Lighting a Havdala Candle on Yom Tov

What do we do about lighting a Havdala candle when *Motza'ei Shabbat* is a *Yom Tov*?

6. גמרא, פסחים דף קג ע"ב

כי מטא לאבדולי, קם שמעיה ואדליק אבוקה משרגא. אמר ליה: למה לך כולי האי? הא מנחא שרגא! ... אמר ליה: לא סבר ליה מר אבוקה להבדלה מצוה מן המובח?

7. שמירת שבת כהלכתה סי' סב ע"י יח

בעת שמברך על הנר במוצאי שבת ליום טוב, יהיו שני נרות סמוכים זה לזה, כדי שיהיו (ל) לאבוקה, אבל גם יש נהגים לברך במוצאי שבת אלה על שני נרות יחידים מבלי להסמיכם זה לזה, או אפילו לברך רק על נר יחיד שעל השולחן.

שם הע"ל

... ויכול לקחת נרות יום טוב שהדליקם לכבוד יום טוב, דכיון שבעיקרם להאיר הם עשויים, גם אם יש אור חשמל, מכל מקום שפיר דמי לברך עליהם ברכת "מאורי האש"

8. שו"ת צ"ץ אליעזר חלק יד סי' מב

למדנו מדברי הרבנו יונה דאין מברכין ברכת הנר כי אם על נר שנעשה להאיר בלבד, אבל אם נעשה גם לכבוד, אף על פי שנעשה גם להאיר אין מברכין עליו. ויעוין במגן אברהם בס' רצ"ח ס"ק ט"ז שפוסק דאין מברכין גם על נר של חתנים, ומבאר הפרי מגדים ... דלכבוד ולהאיר אין מברכין עיין שם ...

וכעת נקדים להביא עוד דברי הרמב"ם בטעמא דהויב הדלקת נר שבת, דבפרק ה' מהל' שבת הל' א פוסק שהויב ההדלקה הוא בכלל עונג שבת. ועוד מצינו לו בפרק ל' מהל' שבת הל' ה שפוסק שההויב להיות נר דלוק הוא מכלל כבוד שבת, עיין שם. למדנו מדברי הרמב"ם דסבירא ליה שהויב הדלקת הנר בשבת הוא בגלל עונג שבת, שיהא אור בבית, וגם לרבות משום כבוד שבת, והיינו שבא לכבוד ולהאיר גם יחד ...

והנה מכיון שפסקינו דגם ביום טוב ישנה אותה המצוה להדליק נר – יום טוב כמו בשבת ... אם כן המצוה של ההדלקה ביום טוב הוא גם כן משום הני תרתי, להאיר משום עונג יום טוב, וגם מפני כבוד יום טוב.

ואם כן מכיון שנתבאר שאין לברך ברכת הנר במוצאי שבת על נר שנעשה להאיר וגם לכבוד, אם כן יוצא אפוא דהוא הדין דאין לברך נמי ברכת הנר במוצאי שבת על נר יום טוב, בהיות ונעשה גם כן משום הני תרתי, הן להאיר וגם לרבות משום כבוד, דכל שהדלק משום להאיר וגם משום לכבוד אין מברכין עליו ברכת הנר. ויש לברך אפוא ברכת הנר במוצאי שבת שחל ביום טוב על יתר הנרות שבבית, ולא על המיוחדת ליום טוב שברכו עליהם להדליק נר יום טוב או לברך על הדלקת שני גפרורים מאש מוכן.

1. גמרא, ביצה דף יב ע"א

תני תנא קמיה דרבי יצחק בר אבדימי: השוחט עולת נדבה ביום טוב לוקה. אמר ליה: דאמר לך מני – בית שמאי היא, דאמרי: לא אמרינן מתוך שהותרה הוצאה לצורך – הותרה נמי שלא לצורך. דאי בית הלל – הא אמרי: מתוך שהותרה הוצאה לצורך – הותרה נמי שלא לצורך. הכא נמי, מתוך שהותרה שחיטה לצורך – הותרה נמי שלא לצורך.

תוספות שם ד"ה "הכי גרס"

... ודוקא בהוצאה שיש בה צורך יום טוב קצת, אמרינן מתוך שהותרה לצורך יום טוב, דכל אוכל נפש מותר, הותרה נמי שלא לצורך אוכל נפש, הואיל ואיכא צורך מקצת, שיש צורך יום טוב, אבל שלא לצורך יום טוב כלל, ודאי דאסור מן התורה, כגון אופה מיום טוב לחול ומוציא אבנים, דליכא לא צורך נפש ולא שמחת יום טוב, חייב מדאורייתא. וכי פליגי בית שמאי ובית הלל, בדברים שאינן לצורך אוכל נפש ואיכא בהן צורך יום טוב קצת, כגון: קטן למולו, דהמצוה נקראת צורך יום טוב, ולולב לצאת בו, וספר תורה לקרות בו

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקב ע"א

אין מוציאין אש לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן העפר ולא מן המים

3. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקיד ע"ה

נר של בטלה, דהיינו שאינו צריך לו, אסור להדליק; אבל של בית הכנסת לא חשיב של בטלה, ומותר להדליקו אפי' ביום טוב שני אחר מנחה, ואין בזה משום מכין לחול, שהרי בהדלקתו יש מצוה לאותה שעה.

משנה ברורה שם ס"ק לא

אבל של בית הכנסת לא חשיב וכו' – ולא מיבעי בלילה, שהרי יש כאן צורך מצות היום, שאם אין נרות דולקים לא יתאספו שם העם להתפלל, אלא אפילו ביום נמי מותר, שהוא כבוד המקום כמו שנאמר "כבדו ה' באורים".

5. שולחן ערוך אורח חיים סי' רצח ע"א

מברך על הנר: "בורא מאורי האש", אם יש לו, ואין צריך לחזור אחריו.